

Teatre Verbatim

FONT: Dossier de Temporada Alta 2018. Cicle Verbatim. MITHISTÒRIMA PRODUCCIONS
SL . - SALA L A PLANETA

“El teatre Verbatim es basa en el testimoni oral. Les entrevistes es graven i aquest material és objecte d’un treball d’anàlisi i selecció, fins que finalment se li dona una forma dramàtica”.

El Teatre Verbatim (el mot verbatim té, en llatí, el sentit de “reproducció o citació paraula per paraula”, és a dir, absolutament literal) és una forma de teatre documental que va néixer al Regne Unit durant els anys 60-70 i que es va anar estenent a través del món anglosaxó. Aquest tipus de teatre s’ha fet molt popular, fins al punt que institucions com ara el National Theatre anglès realitzen cicles de Verbatim i activitats que el promouen.

El Teatre Verbatim es basa en el testimoni oral de la gent. Construeix les seves dramaturgies a partir de realitzar entrevistes amb diferents persones que, d’una manera o altra, s’han vist implicades en uns fets reals. Les entrevistes es graven (originalment s’enregistraven amb cassette) i aquest material és objecte d’un treball d’anàlisi i selecció, fins que finalment se li dóna una forma dramàtica.

Això sí, respectant sempre les paraules de les persones entrevistades i les seves opinions. En el cas del Teatre Verbatim, el compromís ètic de la companyia és fonamental, primer, en la implicació col·lectiva de tots els seus membres (director-dramaturg, intèrprets i tècnics) durant el període de recerca; i després, en l’acord convingut amb les persones entrevistades que les seves paraules i opinions seran respectades.

Dins del Teatre Verbatim hi ha hagut diverses tendències. Des de les formes més puristes i ortodoxes, en les que es mimetitzava fins a l’últim detall la manera de gesticular i parlar de les persones entrevistades; fins a les fórmules mixtes, en les que es combina el material de les entrevistes amb informació addicional provinent dels mitjans informatius (articles, estadístiques etc) i/o se li dóna un context fictici; i en última instància, combinant també material de ficció creat a partir de les entrevistes

amb el pròpiament original (En aquest sentit, un autor rellevant com David Hare creu que el dramaturg ha de ser igual de creatiu quan està treballant en una obra de Verbatim que quan està escrivint una obra de ficció ordinària. El repte és trobar l'equilibri entre crear un teatre que sigui imaginatiu i interessant i que alhora estigui compromès).

En el Teatre Verbatim el dramaturg finalment organitza, retalla i transcriu el material seleccionat a partir de les entrevistes, fins i tot les pauses i les interjeccions, però no afegeix res de la seva pròpia collita, no inventa, ja que l'esperit d'aquest tipus de teatre és, precisament, ser fidel a la realitat. Una altra cosa és que damunt de l'escenari el material tingui una forma, naturalment, dramatitzada. En aquest tipus de teatre són molt comunes les posades en escena brechtianes: no hi ha quarta paret i els actors i les actrius parlen directament cap al públic, l'interpel·len com si es tractessin de testimonis reals.

Normalment, l'espai escènic és auster, es tracta de treballar només amb aquells elements que siguin essencials, apostant per un teatre basat principalment en la feina dels actors i les actrius.

El Teatre Verbatim és un tipus de teatre coral, que busca mostrar diferents punts de vista sobre un fet verídic o un tema pol·lèmic -de caràcter ètic, històric, moral, polític o científic-, i donar veu (pública) a aquelles persones i punts de vista que potser no n'han tingut o que a nivell mediàtic no se n'ha fet prou ressò.

El compromís social en aquest tipus de teatre és, doncs, bàsic, perquè el que es vol en definitiva és obrir espais de reflexió i de debat amb el públic.

“El Verbatim Theatre no ha de donar necessàriament veu a aquells que no en tenen. Aquestes persones ja en tenen una, de veu, però sí que ha de procurar orelles que els escoltin.”
(Soans).